

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

**Юридичний факультет
Кафедра теорії та філософії права**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
Львівського національного університету
імені Івана Франка доц. Андрій ГУКАЛЮК

« _____ » _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теорії соціальних відносин: витоки та сучасність

галузь знань **D «Бізнес, адміністрування та право»**
спеціальність **D8 «Право»**
освітньо-професійна програма
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
вибіркова навчальна дисципліна
юридичний факультет

Львів – 2025 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Теорії соціальних відносин: витоки та сучасність» для студентів за галуззю знань Д «Бізнес, адміністрування та право», спеціальністю Д8 «Право», у межах освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, 2025 р.

Розробник:

Лубчук Олена Дмитрівна, доктор філософії у галузі права, асистент кафедри теорії та філософії права.

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри теорії та філософії права юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка. Протокол № _____ від «_____» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри теорії

та філософії права, професор

«_____» _____ 2025 року

_____ **Віталій КОСОВИЧ**

Схвалено Вченою Радою юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка (галузь знань Д «Бізнес, адміністрування та право», спеціальність Д8 «Право» у межах освітньо-професійної програми ОС Бакалавр).

Протокол від «_____» _____ 2025 року № _____

«_____» _____ 2025 року

Голова _____ **проф. Володимир БУРДІН**

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Кількість кредитів – 3	Галузь знань D «Бізнес, адміністрування та право»	Вибіркова	
Модулів – 1	Спеціальність D8 «Право»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		3-й	
Загальна кількість годин – 90		Семестр:	
		6-й	
		Лекції	
Тижневих годин: для денної форми навчання – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	16 год.	
Аудиторних: для денної форми навчання – 32		Практичні	
для самостійної роботи студента: для денної форми навчання – 58		16 год.	
		Самостійна робота	
		58 год.	
		Вид контролю: залік.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни «Теорії соціальних відносин: витоки та сучасність»

Метою викладання навчальної дисципліни «Теорії соціальних відносин: витоки та сучасність» є ознайомлення студентів з історією становлення соціологічного знання та ключовими засадами провідних теорій соціальних відносин, висвітлення найбільш актуальних аспектів основних соціологічних підходів з погляду сучасності, а також формування практичних навичок аналізу соціальних зв'язків.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Теорії соціальних відносин: витоки та сучасність» є:

- розкриття специфіки становлення та історичного розвитку соціологічного знання;
- окреслення ключових постулатів провідних теорій соціальних відносин;
- розкриття закономірностей побудови та розвитку соціальних зв'язків крізь призму різних соціологічних підходів;
- виокремлення найбільш актуальних аспектів основних соціологічних парадигм сучасності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- етапи розвитку, історичні форми та напрями соціологічного знання;
- ключові засади провідних теорій соціальних відносин;
- понятійний апарат соціологічної науки;
- переваги та дискусійні аспекти основних соціологічних підходів;
- тенденції розвитку соціологічної науки на поч. ХХІ ст.

вміти:

- аналізувати соціальні зв'язки, визначати закономірності їхнього розвитку;
- простежувати взаємозв'язок між історичним контекстом формування теорій соціальних відносин та особливостями їхнього змісту;
- критично оцінювати різноманітні соціологічні підходи;
- застосовувати понятійний апарат соціологічної науки;
- сформулювати власне бачення розвитку соціальних відносин у сучасному суспільстві.

3. Програма навчальної дисципліни «Теорії соціальних відносин: витоки та сучасність»

ТЕМА 1. СТАНОВЛЕННЯ СОЦІОЛОГІЧНОГО ЗНАННЯ: ВІД АНТИЧНОСТІ ДО ПОЧ. ХІХ СТ.

1. Розвиток поглядів на суспільство у працях античних філософів.
2. Протосоціологічні погляди епохи Середньовіччя.
3. Особливості розвитку соціального знання Нового часу.
4. Становлення соціології як самостійної науки. Основні етапи її розвитку.

ТЕМА 2. КЛАСИЧНІ СОЦІОЛОГІЧНІ ТЕОРІЇ ХІХ СТ.

1. Соціологічна концепція Огюста Конта.
2. Історична соціологія Алексіса де Токвіля.
3. Соціологізм Еміля Дюркгейма.
4. Соціологічна концепція Вільфредо Парето.

ТЕМА 3. СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК АМЕРИКАНСЬКОЇ СОЦІОЛОГІЧНОЇ ТЕОРІЇ

1. Рання американська соціологічна теорія.
2. Чиказька школа соціології: формування та етапи розвитку.
3. Соціально-екологічна теорія Роберта Парка.
4. Соціологія міста як галузь соціологічної науки.
5. Колумбійська соціологічна школа та її внесок у розвиток американської емпіричної соціології.

ТЕМА 4. СТРУКТУРНИЙ ФУНКЦІОНАЛІЗМ

1. Теоретичні засади та витоки структурного функціоналізму.
2. Структурно-функціональний підхід Толкотта Парсонса.
3. Теорія соціальних систем Толкотта Парсонса.
4. Структурно-функціональний аналіз Роберта Мертона.

ТЕМА 5. ТЕОРІЇ СОЦІАЛЬНОГО КОНФЛІКТУ

1. Виникнення та формування конфліктологічної парадигми.
2. Теорія «конфліктної моделі суспільства» Ральфа Дарендорфа.
3. Функціональна теорія конфлікту Льюїса Козера.
4. Сучасні інтерпретації теорії соціального конфлікту.

ТЕМА 6. ТЕОРІЇ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

1. Витоки теорії міжнародних відносин.
2. Цивілізаційний підхід у дослідженні міжнародних відносин:
 - 2.1. Цивілізаційна теорія Освальда Шпенглера.
 - 2.2. Теорія локальних цивілізацій Арнольда Джозефа Тойнбі.
 - 2.3. Концепція «зіткнення цивілізацій» Самюеля Хантінгтона.
3. Системний підхід у дослідженні міжнародних зв'язків:
 - 3.1. Теорія міжнародних систем Мортон Каплана.
 - 3.2. Теорія міжнародних систем Стенлі Хоффмана.
4. Сучасні теорії розвитку міжнародних відносин.

ТЕМА 7. СОЦІОЛОГІЧНІ ТЕОРІЇ КІН. ХХ – ПОЧ. ХХІ СТ.

1. Теорія постіндустріального суспільства Деніела Белла.
2. Соціальні відносини крізь призму постмодерністської соціологічної теорії.
3. Теорія соціальної структурації Ентоні Гіденса.
4. Тенденції розвитку соціологічної думки на початку ХХІ ст.

ТЕМА 8. РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОГО СОЦІОЛОГІЧНОГО ЗНАННЯ ХХ – ПОЧ. ХХІ СТ.

1. Формування української соціології ХІХ – поч. ХХ ст.
2. Концепція «генетичної соціології» Михайла Грушевського.
3. Соціологічні ідеї Микити Шаповала.
4. Становлення українського соціологічного знання в період незалежності.
5. Розвиток української соціологічної думки в умовах російсько-української війни.

4. Структура навчальної дисципліни «Теорії соціальних відносин: витоки та сучасність»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма					Заочна форма						
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1												
МОДУЛЬ 1												
Змістовий модуль 1.												
Тема 1. Становлення соціологічного знання: від античності до поч. XIX ст.	10	2	2			6						
Тема 2. Класичні соціологічні теорії XIX ст.	12	2	2			8						
Тема 5 Становлення та розвиток американської соціологічної теорії	12	2	2			8						
Тема 4. Структурний функціоналізм	12	2	2			8						
Тема 5. Теорії соціального конфлікту	10	2	2			6						

Тема 6. Теорії міжнародних відносин	10	2	2			6						
Тема 7. Соціологічні теорії кін. ХХ – поч. ХХІ ст.	12	2	2			8						
Тема 8. Розвиток українського соціологічного знання ХХ – поч. ХХІ ст.	12	2	2			8						
Разом за змістовим модулем 1	90	16	16			58						
Усього годин	90	16	16			58						

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Становлення соціологічного знання: від античності до поч. XIX ст.	2
2	Тема 2. Класичні соціологічні теорії XIX ст.	2
3	Тема 3. Становлення та розвиток американської соціологічної теорії	2
4	Тема 4. Структурний функціоналізм	2
5	Тема 5. Теорії соціального конфлікту	2
6	Тема 6. Теорії міжнародних відносин	2
7	Тема 7. Соціологічні теорії кін. XX – поч. XXI ст.	2
8	Тема 8. Розвиток українського соціологічного знання XX –поч. XXI ст.	2
	Всього:	16

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Становлення соціологічного знання: від античності до поч. XIX ст.	6
2	Тема 2. Класичні соціологічні теорії XIX ст.	8
3	Тема 3. Становлення та розвиток американської соціологічної теорії	8
4	Тема 4. Структурний функціоналізм	8
5	Тема 5. Теорії соціального конфлікту	6
6	Тема 6. Теорії міжнародних відносин	6
7	Тема 7. Соціологічні теорії кін. XX – поч. XXI ст.	8
8	Тема 8. Розвиток українського соціологічного знання XX –поч. XXI ст.	8
	Всього:	58

7. Методи контролю

Поточний контроль: здійснюється під час проведення практичних занять та має на меті перевірити рівень підготовки студента до відповідної теми (тем) курсу. До форм здійснення поточного контролю належать: *усне опитування, письмове опитування, перевірка індивідуальних завдань, проведення тестування.*

Проміжний контроль: здійснюється шляхом проведення *модуля.*

Підсумковий контроль: здійснюється у формі *заліку.*

8. Схема нарахування балів

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою. Максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів з навчальної дисципліни «Теорії соціальних відносин: витоки та сучасність»: 50 балів – за поточну успішність, 50 – за модуль.

Міжмодульне (поточне) оцінювання	Модульне оцінювання	Сума
50	50	100
Підсумкова оцінка за предмет		
Середня поточна успішність	Модуль	100
від 26 до 50	від 26 до 50	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка ECTS	Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою
A	90 – 100	відмінно
B	81-89	добре
C	71-80	
D	61-70	задовільно
E	51-60	
FX	21-50	незадовільно
F	0-20	незадовільно

9. Рекомендована література

Базова:

1. Бурлачук В. Біля витоків соціологічної думки в Україні / В. Бурлачук, М. Молчанов, В. Степаненко; під ред. В. Танчера. Київ, 1995. 114 с.
2. Гансова Е.А. Соціологічні школи та напрямки в Україні наприкінці XIX - початку XX століть (Соціологія в Україні чи українська соціологія?): навч. посіб. Одеський держ. ун-тет ім. І.І. Мечникова. Одеса: Астропринт, 2000. 64 с.
3. Гуменюк Л.Й. Соціальна конфліктологія: підруч. Львів. 2015. 564 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/445/1/Гуменюк%20соціальна%20конфліктологія%202015.pdf>
4. Гуменюк Л.Й. Соціологія: Хрестоматія (від першоджерел до сучасності). У 2-х томах. Т. 2. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 544 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/1/2/соціологія%202.pdf>
5. Дороніна М.С. Соціологія (візуалізація основних положень): навч. посіб. Харків: Вид. ХНЕУ, 2011. 172 с. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/18228/1/СоціологіяВізуалізація.pdf>
6. Історія соціології (у 2-х кн.): навч. посіб. / О.А. Рахманов, С.С. Бульбенюк, Ю.М. Манелюк. Київ: КНЕУ, 2017. 279 с. URL: <https://core.ac.uk/reader/84323490>
7. Історія соціології: навч. посіб. / За ред. І.П. Рущенка. Харків: ТОВ «Планета-Прінт», 2017. 442 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/161792211.pdf>
8. Коваліско Н.В. Основи соціальної стратифікації: навч. посіб. Львів: «Магнолія 2006», 2009. 328 с. URL: <https://clio.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/02/Kovalisko-N.V.-Osnovy-sotsialnoi-stratyfikatsii-navch.-posibnyk.-Lviv-Mahnoliia-2006-2007-328-s..pdf>
9. Конфліктологія: навч. посіб. / Л.М. Герасіна, М.П. Требін, В.Д. Воднік та ін. Харків: Право, 2012. 128 с. URL: https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2012/Konfliktologiy_2012.pdf
10. Мінц М.О. Історія соціальної думки: протосоціологія в особистостях: навч. посіб. Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2018. 156 с. URL: https://dspace.chmnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/283/1/Мінц%20М.%20О.%20Історія%20соціальної%20думки_протосоціологія%20в%20особистостях.pdf

11. Пилипенко В.Є., Попова І.М., Танчер В.В. та ін. Спеціальні та галузеві соціології: навч. посіб. 2-ге вид. Київ: Каравела, 2004. 350 с. URL: https://i-soc.com.ua/assets/files/library/pylypenko_vyshnyak_tancher_specialni_ta_haluzevi_sociolohii_k_2004.pdf
12. Рожанська Н.В. Загальна соціологічна теорія: навч. посіб. / Н.В. Рожанська, О.М. Дрожанова, О.А. Онофрійчук; за наук. ред. І.А. Мейжис, В.Л. Гавелі. Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. 336 с. URL: <https://dspace.chmnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/65/1/Рожанська%20Н.%20ОВ.%20%20Загальна%20соціологічна%20теорія.pdf>
13. Ручка А.О. Курс історії теоретичної соціології / А.О. Ручка, В.В. Танчер. Київ: Наукова думка, 1995. 224 с.
14. Соболевська М. Неофункціоналістські та постструктуралістські теорії у сучасній соціології: навчальний посібник. Київ: Дух і Літера. 2010. 164 с.
15. Сокурянська Л.Г. Вступ до соціології: навч. посіб. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2011. 206 с. URL: http://moodle.nati.org.ua/pluginfile.php/12572/mod_resource/content/2/vstyp_do_sociology.pdf
16. Соціологічна енциклопедія / В.І. Астахова, В.С. Бакіров, В.Г. Городяненко та ін. Київ: Академвидав, 2008. 456 с.
17. Соціологія міста: навч. посіб. / Л.В. Малес, В.В. Серeda, М.О. Соболевська, Ю.Г. Сорока та ін.; за заг. ред. О.К. Міхеєвої. Донецьк: вид-во «Ноулідж», 2010. 464 с. URL: https://library.kre.dp.ua/Books/2-4%20kurs/Соціологія/Міхеєва_О.К.%28заг.%20ред.%29_Соціологія_міста_2010.pdf
18. Соціологія: навч. посіб. для здобувачів вищ. юрид. освіти / Р.І. Амірова, Ю.В. Візниця, І.В. Грабовець та ін. Дніпро: ДДУВС, 2018. 176 с. URL: <http://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/2365/1/Sociology%202.pdf>
19. Соціологія: підруч. / Ю.Ф. Пачковський, Н.В. Коваліско, І.В. Городняк та ін.; за ред. д-ра соціолог. наук, проф. Ю.Ф. Пачковського. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 418 с. URL: <https://clio.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2014/11/Соціологія-Пачковський-Ю.Ф..pdf>
20. Соціологія: слов. термінів і понять / упорядн.: Біленький Є.А., Дебой В.М., Козловцев М.А., Котвицький А.А., Саух І.В., Федоренко В.О., Цибульський В.О., Жаловага В.О.; за заг. ред. Біленького Є.А. і Козловця М.А. Київ: Кондор, 2006. 372 с. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi45/0035123.pdf>
21. Утвенко В.В. Етнологія: навч. посіб. Київ: ДП «Вид. дім «Персонал»», 2017. 244 с. URL: <https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/etnologi.pdf>

22. Юрій М.Ф. Соціологія культури: навч. посіб. Київ: Кондор, 2006. 302 с. URL: <https://library.nusta.edu.ua/depository/Електронні%20книжки/Соціологія%20культури/01.pdf>

Першоджерела:

1. Аквінський Т. Коментарі до Арістотелевої «Політики»; пер. з лат. О. Кислюк; авт. передм. В. Котусенко. 2-ге вид. Київ: Основи. 2003. 796 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Akvinskyi_Toma/Komentari_do_Aristotelevoi_Polityky/
2. Бурдьє П. Практичний глузд. Пер. з фр. О. Йосипенко. Київ: Український центр духовної культури, 2003. 529 с.
3. Вебер М. Протестантська етика і дух капіталізму. Київ: Основи, 1994. 261 с. URL: <http://litopys.org.ua/weber/wbr.htm>
4. Вебер М. Соціологія. Загальноісторичні аналізи. Політика / Пер. з нім. О. Погорілий. Київ: Основи, 1998. 534 с. URL: <http://litopys.org.ua/weber/wbs.htm>
5. Гіденс Е. Соціологія. Київ: Основи, 1999. 726 с. URL: <http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-173.html>
6. Коллінз Р. Теорія конфлікту в сучасній макроісторичній соціології. Філософська і соціологічна думка. 1993. № 6. С. 81–98.
7. Платон Держава / Пер. з давньогр. та комент. Д. Коваль. Київ: Основи, 2000. 355 с. URL: https://hromadalib.wordpress.com/wp-content/uploads/2016/02/plato_2000_politeia.pdf
8. Руссо Ж-Ж. Про суспільну угоду, або принципи політичного права / Пер. з фр. та комент. О.Хома. Київ: Port-Royal, 2001. 349 с. URL: <http://litopys.org.ua/rousseau/rous.htm>
9. Токвіль А. Про демократію в Америці: у 2-х т.; пер. з франц. Г. Філіпчука, М. Москаленка. Київ: Всесвіт, 1999. 590 с. URL: <http://litopys.org.ua/tocq/toc.htm>
10. Шаповал М. Загальна соціологія. Прага: в-тво «Вільна Спілка», 1934. 238 с. URL: <https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/12011/file.pdf>
11. Шюц А., Лукман Т. Структури життєсвіту. Київ: Український Центр духовної культури, 2004. 560 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Shuetz_Alfred/Struktury_zhyttiesvitu.pdf?PHPSESSID=l8n5763kd7ut1uc1ml2pjj3uj7
12. Giddens A. Central problems in social theory: Action structure and contradiction in social analysis. London : Macmillan press, 1979. 294 p.

13. Giddens A. *The Consequence of Modernity*. Stanford: Stanford Un. Press, 1990. 210 p. Retrieved from: [http://www.ewclass.lecture.ub.ac.id/files/2015/02/Giddens - Consequences of Modernity 17388b4f6c76919ffe7817f7751c61fa.pdf](http://www.ewclass.lecture.ub.ac.id/files/2015/02/Giddens_-_Consequences_of_Modernity_17388b4f6c76919ffe7817f7751c61fa.pdf)
14. Park R.E. *The City* / R.E. Park, E.W. Burgess, R.D. McKenzie. Chicago and London: The University of Chicago Press, 1984. 156 p. Retrieved from: https://web.archive.org/web/20180410142239id_/http://shora.tabriz.ir/Uploads/83/cms/user/File/657/E_Book/Urban%20Studies/park%20burgess%20the%20city.pdf
15. Parsons T. *An Outline of the Social System* (1961). *Classical Sociological Theory*. Second Edition. Blackwell Publishing. 2007. P. 421–440. Retrieved from: <https://www.csun.edu/~snk1966/Talcott%20Parsons%20-%20An%20Outline%20of%20the%20Social%20System.pdf>
16. Wirth L. *Urbanism as a Way of Life*. *American Journal of Sociology*, 1938. Vol. 44, No 1. P. 1–24. Retrieved from: <https://web.ics.purdue.edu/~hoganr/SOC%20602/Spring%202014/Wirth%201938.pdf>

Допоміжна:

1. Багінський А.В. Сучасні соціально-політичні конфлікти у структурному вимірі. *Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право*. 2019. Вип. 2 (42). С. 6–10.
2. Бакіров В.С. Богдан Кістяківський і соціологія. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна*. 2021. Вип. 46. С. 7–18. URL: <https://periodicals.karazin.ua/ssms/article/view/21168/19814>
3. Бергер П.Л. Капіталістична революція: п'ятдесят пропозицій щодо процвітання, рівності і свободи : монографія; пер. з англ. С.О. Макеев, І.П. Дзюб, І.О. Кресіна. Київ: Вища школа, 1995. 247 с.
4. Бичук І.О. Українська національна ідея у поглядах Микити Шаповала. *Грані*. 2015. № 3. С. 72–78. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Grani_2015_3_15.
5. Васильченко Р.В. Співвідношення людини і держави філософії Нового часу. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2023. № 41. С. 22–26. URL: http://apfs.nuoua.od.ua/archive/41_2023/4.pdf
6. Гирич І. Історіософські та суспільствознавчі погляди В. Липинського в його політичній публіцистиці 1908–1914 років. *Історіографічні дослідження в Україні* : зб. наук. пр. 2013. Вип. 23. С. 122–159. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Hyrych_Ihor/Istoriyosofski_ta_suspilstvoznachchi_pohliady_V_Lypynskoho_v_iiho_politychnii_publitsystytsi_19081914.pdf?

7. Денисенко І.Д. Сучасна теорія конфлікту: проблеми експлікації, демаркації, класифікації. *Український соціум*. 2013. № 3 (46). С. 32–43. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Usoc_2013_3_5.
8. Зубарев О.С. Концепт «життєвого світу» в історико-соціологічній ретроспективі (теоретико-методологічні підходи другої половини ХХ століття). *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія «Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи»*. 2015. № 1148. Вип. 34. С. 21–29. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhISD_2015_1148_34_5.
9. Кальницький Е.А. Концепція постіндустріального суспільства Деніела Белла як підґрунтя формування концепцій інформаційного суспільства. *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*. 2013. № 5 (19). С. 137–142. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/7873/1/Kalnitskiy_137_142.pdf
10. Кондратик Л.Й. Проблема періодизації історії української соціологічної думки. *Соціологічні студії*. 2012. № 1. С. 39–44. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/9842/1/kondratyk.pdf>
11. Косинська А.В. Соціальний порядок міста у філософських теоріях: від Георга Зіммеля до Мішеля де Серто. *Multiversum. Philosophical almanac*. 2021. Issue 1(173). Vol. 2. P. 77-98. URL: <https://multiversum.com.ua/index.php/journal/article/view/435/382>
12. Котигоренко В. Знання про соціальний конфлікт: абсолют чи відносність? *Політичний менеджмент*. 2003. № 2. С. 137–155. URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/kotygorenko_znannia.pdf
13. Купченко О. Феноменологічний аналіз соціально-політичних процесів. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2011. Вип. 1. С. 188–196. URL: http://www.fps-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/1_2016/21.pdf
14. Лаврік В.А. Генезис теоретичного осмислення соціокультурного простору розвитку міста. *Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики*. 2014. Вип. 62. С. 188–197. URL: <http://www.soctech-journal.kpu.zp.ua/archive/2014/62/25.pdf>
15. Лаврік В.А. Етимологічні та соціологічні контексти поняття «місто». *Грані*. 2016. № 2 (130). С. 43–49. URL: <https://core.ac.uk/reader/268616570>
16. Лапан Т., Пачковський Ю., Калиняк О. Михайло Грушевський і українська соціологія: від інституціоналізації до історико-соціологічного синтезу. *Вісник Львівського університету. Серія історична*. 2019. Спецвипуск. С. 777–785.

URL:

<http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/history/article/view/9894/9908>

17. Лапан Т., Химович О., Черниш Н. Російсько-українська війна: теорія та практика соціологічного осмислення. *Український соціум*. 2022. № 3 (82). С. 28–51. URL: https://ukr-socium.org.ua/wp-content/uploads/2022/10/28_51_No-382_2022_ukr.pdf
18. Лебедева Л. Еволюція теорій постіндустріального суспільства. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Розділ I. Економічна теорія та історія економічної думки*. 2016. № 2. С. 13–17. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/echcenu_2016_2_4.
19. Лубчук О.Д. Суспільство як складна соціальна система: за структурно-функціональним підходом Толкотта Парсонса. *Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні* : матеріали XXX звітної науково-практичної конференції, 7–8 лютого 2024 р. Львів: Юридичний факультет Львівського національного університету імені І. Франка, 2024. С. 18–21. URL: https://law.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/02/maket_konferentsii_2024_02_07.pdf
20. Лякішева А.В. Ідеї соціальної дії (поведінки) в теоретичних концепціях М. Вебера, Т. Парсонса, Р. Мертона. *Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Психолого-педагогічні науки*. 2012. № 1. С. 216–220. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzspp_2012_1_51.
21. Майструк Н.О. Зміна парадигм дослідження конфліктів у Другому модерні. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія «Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи»*. 2018. Вип. 41. С. 17–22.
22. Майструк Н.О. Конфліктологічна парадигма: класичні та сучасні інтерпретації. *Evropský politický a právní diskurz*. 2017. Sv. 4, Vyd. 3. С. 170–175. URL: <https://eppd13.cz/wp-content/uploads/2017/2017-4-3/28.pdf>
23. Малицька Н. Феноменологічна соціологія Альфреда Шюца: об'єктивістський та культурно-аналітичний контекст. *Вісник Львівського університету. Серія філософські науки*. 2009. Вип. 12. С. 100–107.
24. Мамонтова Е.В. Соціальна роль держави в контексті теорії соціального обміну. *Державне будівництво*. 2007. № 1 (2). URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2007_1\(2\)_7](http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2007_1(2)_7).
25. Мельников А. Американська соціологія сьогодні (Суб'єктивні нотатки зі 104-ї конференції Американської соціологічної асоціації у Сан-Франциско).

- Соціологія: теорія, методи, маркетинг.* 2009. № 4. С. 177–185. URL: <http://dspace.nbuiv.gov.ua/handle/123456789/89985>
26. Ніколенко В.В. Соціально-політична думка Платона: протосоціологічний вимір. *Епістемологічні дослідження у філософії, соціальних і політичних науках.* 2020. № 3 (2). С. 81–91. URL: <https://visnukpfs.dp.ua/index.php/PFS/article/view/1026/1452>
27. Ніколенко В. Сутність та особливості демократії в інтерпретації А. де Токвіля. *Ukrainian Sociological Journal.* 2021. № 26. С. 39–49. URL: <https://periodicals.karazin.ua/usocjour/article/view/21478/20007>
28. Обушна Н.І Модернізація – сучасний тренд розвитку суспільства. *Теорія та практика державного управління.* 2015. Вип. 3 (50). С. 36–44. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tpdu_2015_3_9
29. Олінкевич В. Вплив «інструментального розуму» на розвиток творчої персони у контексті міста. *Народознавчі зошити.* 2014. № 1 (115). С. 10–17. URL: <https://nz.lviv.ua/archiv/2014-1/4.pdf>
30. Осипчук А.Д. Час та поняття «часу/простору» у теорії структурації Ентоні Гідденса. *Наукові записки НаУКМА : Соціологічні науки.* 2003. Т. 21. С. 32–36. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/items/934b554e-c72f-4103-8cf3-efe2a49ecd95>
31. Остапеч І. Сутність і механізм реалізації свободи в соціально-філософській концепції Ж.-Ж. Руссо. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії.* 2014. Вип. 5. С. 16–24. URL: http://fps-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/5_2016/4.pdf
32. Познанська К.В. Соціологія як поліпарадигмальне знання про соціальні спільності і соціальні процеси. *Грані.* 2011. № 4 (78). С. 93–96. URL: https://www.libr.dp.ua/text/grani_2011_4_23.pdf
33. Резнік В. Легітимація як складова соціального обміну: соціологічні концептуалізації. *Соціальні виміри суспільства: збірник наукових праць.* 2019. Київ. Вип. 11 (22). С. 212–222. URL: https://i-soc.com.ua/assets/files/book/reznik.v.s/8reznikv_vymiry2019_blau.pdf
34. Сайтарли І.А. Соціологія культури Т. Парсонса. *Мультиверсум. Філософський альманах: зб. наук. пр.* Київ, 2009. Вип. 80. С. 228–240. URL: <http://dspace.nbuiv.gov.ua/handle/123456789/19084>
35. Сенюра О.В. Специфіка та тенденції розвитку сучасного міста в соціологічному дискурсі. *Український соціум: науковий журнал.* 2009. Вип. 3 (30). С. 25–36. URL: https://ukr-socium.org.ua/wp-content/uploads/2009/07/25-36_no-3_vol-30_2009_UKR.pdf

36. Сенюра О.В. Чинники трансформації соціального простору міста в соціологічному дискурсі. *Грані*. 2015. № 8 (124). С. 81–89. URL: <https://clio.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/11/стаття-Сенюра-№-8.pdf>
37. Соболевська М.О. Генеза та розвиток поняття «соціальна інтеграція» в соціологічній теорії: від класики до сучасності. *Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки*. 2015. № 3(28). С. 13–19. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/apspp_2015_3\(1\)_4](http://nbuv.gov.ua/UJRN/apspp_2015_3(1)_4)
38. Соболевська М.О. Порядок із парадокса: неофункціоналістська інтерпретація соціального порядку у системній теорії Н. Лумана. *Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки*. 2012. Вип. 17. С. 19–27. URL: https://sociology.knu.ua/sites/default/files/library/eloadopen/actprob17_19.pdf
39. Соболевська М.О. Соціальний порядок та соціальна інтеграція крізь призму синтетичної соціологічної теорії Е. Гіденса. *Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки*. 2013. Вип. 18. С. 19–27. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/229859361.pdf>
40. Судин Д. «Рефлексивна соціологія» в Україні. *Народознавчі зошити*. 2015. № 6 (126). С. 1493–1495. URL: https://er.ucu.edu.ua/bitstream/handle/1/454/Sudyn_Bourdieu.pdf?sequence=1&isAllowed=y
41. Судин Д.Ю. Теорія нації в працях теоретиків структурного функціоналізму. *Вісник Львівського університету. Серія соціол.* 2009. Вип. 3. С. 199–209. URL: <https://clio.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/01/18-14.pdf>
42. Танчер В. Мультикультурні проблеми соціального світу, що глобалізується. *Культурологічна думка*. 2013. № 6. С. 165–171. URL: https://www.culturology.academy/wp-content/uploads/KD6_Tancher.pdf
43. Тихомирова Ф.А. Соціальна екологія міста як проблемне поле соціальної філософії. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2019. № 25. С. 38–45. URL: http://apfs.nuoua.od.ua/archive/25_2019/4.pdf
44. Туленков М.В. Організаційна взаємодія в соціологічному дискурсі. *Український соціум*. 2008. № 4 (27). С. 49–62. URL: https://ukr-socium.org.ua/wp-content/uploads/2008/10/49-62_no-4_vol-27_2008_UKR.pdf
45. Харченко-Кушнір Н.М. Ідея середнього класу в концепції «ідеальної держави» Аристотеля. *Економічна наука*. 2011. № 11. С. 68–70. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/11_2011/20.pdf
46. Цимбал Т.В. Глобальність як проблема соціологічного теоретизування: концептуальний та методичний аспекти. URL: https://sociology.knu.ua/sites/default/files/library/eloadopen/actprob13_6.pdf

47. Черниш Н.Й. Особливості розвитку української соціології в умовах російсько-української війни. *Український соціум*. 2022. № 4 (83). С. 9–27. URL: <http://jnas.nbuu.gov.ua/uk/article/UJRN-0001381626>
48. Чугаєвська Л.В. Наукова діяльність українських вчених-соціологів в еміграції. *Міжнародний науковий форум: соціологія, психологія, педагогіка, менеджмент*. 2013. Вип. 12. С. 56–62. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/3101>
49. Шаповал Ю. Михайло Грушевський / Ю. Шаповал, І. Верба. Київ: Альтернативи, 2005. 352 с. URL: <http://irbis-nbuu.gov.ua/ulib/item/UKR0010314>
50. Шашина М.В. Модернізаційна парадигма в сучасній структурно-функціональній теорії. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 36 (2). С. 39–43. URL: http://bses.in.ua/journals/2018/36_2_2018/9.pdf
51. Шевель І.П. Культурний розвиток соціальних конфліктів. *Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія»]. Серія: Соціологія*. 2015. Вип. 246. Т. 258. С. 38–42. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchdusoc_2015_258_246_8.
52. Шевчук С. Аристотель – засновник науки (соціокультурні та епістемологічні детермінанти наукової програми мислителя). *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2018. Вип. 20. С. 115–120. URL: http://www.fps-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/20_2018/18.pdf
53. Шелевер Н.В. Принцип справедливості у філософії античних філософів. *Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки*. 2020. № 4. Том 2. С. 33–39. URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/34267/1/Публікація_Шелевер.pdf
54. Шкіль Л.Л. Втеча від життя: унікальність філософії Еміля Дюркгейма. *Грані*. 2015. № 3. С. 108–112. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/268616724.pdf>
55. Шостак І. Внесок Михайла Грушевського у становлення української соціологічної науки. *Наукові записки. Історичні науки*. Острого, 2007. Вип. 8. С. 200–220. URL: https://eprints.oa.edu.ua/id/eprint/1286/1/shostak_120403-3.pdf
56. Шпильова А.С. Сучасні філософські концепції соціальних інститутів. *Актуальні проблеми духовності*. 2016. Вип. 17. С. 238–247. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/268530793.pdf>